

KVADRATI

VELUX®

SELTRON

VARČNO OGREVANJE

Optimalna bivalna klima

Temperatura prostora, stopnja vlage, prezračevanje, gradbeni materiali - vse to ustvarja bivalno klimo v prostorih. Kako poskrbeti, da bo zdrava in prijetna?

Toplotne črpalke

V zadnjem desetletju so toplotne črpalke postale ena najbolj smotrnih izbir za ogrevanje prostorov in sanitarne vode. Razkrivamo, kaj morate vedeti, preden se odločite za nakup.

Vrt v februarju

Najkrajši mesec v letu še ni primeren za velika opravila, je pa pravšnji za pregled semen, setev v zabojčke in rez nekaterih rastlin.

Utrinki s Heimtextila

Največji mednarodni sejem hišnega in gospodinjstkega tekstila ter tapet, ki je v Frankfurt privabil 63 tisoč obiskovalcev, je prinesel trajnostno vsebino. Na pohodu so tudi etno vzorci in tapete z vonjem narave.

6

Toplotne črpalke

Od načrtovanja, vgradnje do vzdrževanja

14

Utrinki s sejma Heimtextil

Na pohodu naravni tekstil in tapete z vonjem narave

18

Ugodna bivalna klima

Že stopinja več pomeni višje stroške ogrevanja

22

Poškodbe po poplavih

Po sušenju temeljita sanacija

26

Delo na vrtu

Zeleni prsti v februarju

30

Februar 2020

Koledar vrtnih opravil

[1]

FOTO: FLOWER COUNCIL OF HOLLAND

ZELENI PRSTI V FEBRUARJU

Že nestrpno pričakujete vrtno sezono? Najkrajši mesec v letu še ni primeren za velika opravila, je pa pravšnji za načrtovanje vrtnih zasaditev, pregled semen, setev v zabožke in presajanje nekaterih rastlin.

■ JASNA MARIN

Novo življenje v svetu rastlin se običajno začne s semenom. A seme s starostjo izgublja kaljivost, saj kalček v njem slabi. Energija kaljivosti se zmanjša tudi zaradi neugodnih vremenskih razmer. **Davor Špehar** in **Primož Brezovec** iz Zelenege sveta priporočata, da za prve spomladanske setve na prosto, v neogrevane rastlinjake in tople grede uporabite sveže seme. "Grah, bob, solata, redkvice, rukola in vrtna kreša kalijo že, ko je temperatura tal pet stopinj Celzija. Druge vrtnine pa potrebujejo višjo temperaturo," razlagata sogovornika.

Da ne bo negotovanja zaradi slabe kalitve, obvezno preverite, kakšno seme imate doma in ali bo treba kupiti novo. "Vse seme, ki je starejše od treh let, raje

zavržite. Zavržite tudi seme, ki ste ga neustrezno skladiščili in je odprto. Slabo hranjeno domače seme bo praviloma kalilo slabše od semen, ki ga kupite. Najboljše je, da vsa semena porabite v tekočem letu. Če vsega semena ne porabite sami, je dobro, da ga kupite skupaj s sosedom, prijateljem in si ga razdelite. Tako bo tudi veselje nad pridelkom večje," sta prepričana Špehar in Brezovec.

Semena bučk obstojnejša od pastinakovih

Kako dolgo ostane seme kaljivo, je odvisno predvsem od vrste rastline. Seme endivije, jajčevca, radiča, kumaric, zelja, redkvic, redkve, rdeče pese, bučk je najbolj obstojno in je lahko staro tudi tri leta. Seme čebule, pora, peteršilja, korenčka in cvetlic naj ne bo starejše od dveh let. Večino semen začimbnic, dišavnic, cvetlic in pastinaka pa uporabite v istem letu, kot ste jih kupili.

Med dejavniki, ki zmanjšajo kalivost semen, so direktna sončna pripeka, poškodba

FOTO: EUROTUIN

[2]

- [1] Po luninem koledarju je primerno obdobje za rez grmovnic in poškodovanih vej ob padajoči luni, ker se rastline potem lažje obnovijo.
- [2] V ogrevanem steklenjaku lahko že začnete sejati solato, zelje, cvetačo in brokoli. Sejančki in nato sadike bodo, dokler se vreme ne stabilizira, pod stekleno streho na varnem pred nizkimi temperaturami.
- [3] Semena bučk spadajo med bolj obstojna. Če so bila ustrezno shranjena v hladnem, temnem in suhem prostoru, bodo vzkaila tudi, če so stara tri leta.
- [4] Papriko za sadike lahko sejete že ob koncu februarja in kakšnih deset dni kasneje tudi paradižnik. Dokler seme ne vzklije, korita ali setvenice postavite na toplo mesto, s temperaturo okrog 25 stopinj Celzija. Lahko tudi na desko ali stiropor, ki ga namestite na radiator.
- [5] Solato po navadi sejemo v mesečnih presledkih, da si zagotovimo celetoletno samooskrbo z domačimi sadikami. To priljubljeno vrtnino lahko sejete tudi v tople grede in neogrevane rastlinjake, saj je v njih že dovolj toplo.

semen z različnimi predmeti (kozarci, steklenice ...). Semena, ki je ostalo po setvi, ne postavljajte na tla, ker veže vlago. Semena je treba hraniti zaprta v suhem, hladnem in temnem prostoru. Če takšnih razmer nimate, je bolje, da kupite novo seme.

Čas za zgodnjo setev

V februarju se že začne setev za vzgojo sadik v specialni substrat za sejančke. V začetku meseca lahko sejete solato, konec februarja ali v začetku marca jo boste lahko že pre-

sadili v tople grede ali neogrevan rastlinjak. Setev solate na prosto pa se prične, ko se tla ogrejejo na pet stopinj Celzija. Če želite v marcu na vrt saditi zgodnje zelje, cvetačo in brokoli, opravite setev v zabožke že v začetku februarja. Sejete lahko že tudi por, zeleno in čebulo, presajanje sadik na vrt bo sledilo v marcu.

Imate shranjena semena paprike in paradižnika? Če ste neučakani, lahko papriko za sadike sejete že ob koncu februarja in kakšnih deset dni kasneje tudi paradižnik. A tudi če oboje opravite v marcu, bo to dovolj zgodaj. Paradižnik in paprika potrebujeta za vznik 25 stopinj Celzija. S temperaturo ne bodo imele težav kapusnice in solata, saj te dobro kalijo pri temperaturi med 18 in 22 stopinjami Celzija.

Obrezovanje jablan in hrušk

Če želite vsako leto imeti pridelek, morate pri sadnem drevju vzpostaviti ravnotežje med rastjo in rodnostjo. Pri vzgoji jablan in hrušk se drevesa običajno režejo v piramidalni ali stožčasti obliki, kar pomeni, da mora biti na drevesu vsaka višje rastoča veja krajša in šibkejša od veje pod njo. Da bi zagotovili takšno obliko drevesa in da bi ohranili vitalen rodni les v celotni krošnji drevesa, je treba krošnjo sprti redčiti, da se preveč ne zgosti. To je zlasti pomembno v zgornjih delih krošnje, kajti višje rastoče močne veje mečejo senco na nižje rastoče in preprečujejo sončnim žarkom, da prodrejo do spodnjih delov. Zato pri rezi najprej izrežite vse premočne in pregoste veje. Kadar hočete, da na mestu, kjer boste odrezali močno vejo, požene nova, izrežite močno vejo na petcentimetrski čep. Iz tega čepa bodo pognali novi poganjki, ki bodo šibkejši, kot je bila izrezana veja. Če pa ne želite, da bi na določenem mestu pognali novi poganjki, vejo odrežite tik ob deblu. Ko drevesu izrežete vse premočne veje (ob

Bodo semena vzkaila?

FOTO: ZELENISVET

Za preverjanje kalivosti semen vrtnin in cvetlic izvedite kalilni test. "Papirnato brisačo zložite v dve ali tri plasti in postavite na pladenj ali krožnik. Potem jo namočite in odlijete odvečno vodo. Za kalilni test uporabite deset semen posamezne vrtnine in jih položite na vlažno podlago. Seme pokrijte s plastično folijo za živila, da ohranite vlago," svetujeta Davor Špehar in Primož Brezovec. "Nato vse skupaj postavite na toplo in opazujte, koliko semen bo vzkailo." Večina semen vzkali v sedmih do štirinajstih dneh pri temperaturi okoli 20 stopinj Celzija. Če se po desetih dneh še nič ne dogaja ali vzkali le nekaj semen, pomeni, da je kalivost zelo slaba, zato seme zavržite in kupite novo.

rednem izrezovanju je treba vsako leto izrezati dve do tri), sledi fina rez na ogrodnih vejah, s katero oblikujete drevesno krošnjo. Pri tem poskrbite, da so poganjki proti koncu ogrodne veje zmeraj krajši. Ogradne veje oblikujte kot ribji hrbet. Če zimsko rez opravite januarja ali februarja, s tem spodbujate rast drevesa. Če se drevo že samo po sebi dovolj močno razrašča, je bolje opraviti rez marca, da upočasnite rast. Občutljive

FOTO: ZELENISVET

FOTO: SHUTTERSTOCK

FOTO: SHUTTERSTOCK

sorte jablan je velikokrat priporočljivo obrezovati proti koncu februarja ali v začetku marca, ko ni več nevarnosti zimske pozebe.

Redčenje grmovnic

Cvetoče okrasne grmovnice je treba vsaka tri do štiri leta prezračiti: stare in grčave veje odrežite neposredno nad tlemi, odstranite tudi zelo tanke in slabotne poganjke. Po luninem koledarju je primerno obdobje za rez ob padajoči luni in ob mlaju. V začetku meseca režite zgolj grmovnice, ki cvetijo v začetku poletja in jeseni, medtem ko spomladi cvetoče okrasne grme obrezujte šele po odvetu. Obrezovanja se lotite ob dnevih, ko ni mraza. Konec februarja v okrasnem vrtu lahko režete grmovnice, ki so cvetele pozimi. Takrat se lahko lotite tudi rezi okrasnih trav in, če ne bo več nevarnosti pozebe, starih cvetov hortenzij. Če zemlja ni zamrznjena, lahko presajate okrasne grmovnice.

Dokler je vreme nestanovitno, občutljivejše rastline, ki ste jih jeseni ovili z vrečevino, še pustite zaščiten.

Presajanje posodovk in setev za poletje

Dnevi so vse daljši in rastline se prebujajo v novo življenje. Posodovke februarja nava-

[6]

dno po malem že ženejo sveže poganjke, ki pa so običajno precej šibki in izdolženi. Takšne poganjke je priporočljivo porezati, ker bodo kasneje pognali lepši in močnejši.

Prezimni prostor ob dnevih, ko ni mraza, večkrat prezračite. Prav tako že lahko pripravite prst in večje lonce ter posodovke presadite vanje. Konec februarja je primeren tudi za sejanje nekaterih poletnih cvetlic, ki dalj časa kalijo, denimo polezne astre, zajčki, cinije in okrasni tobak. Semena posejete v zabojčke in jih postavite na okensko polico. ■

[6] Če zimsko rez opravite januarja ali februarja, s tem spodbujate rast drevesa. Če se sadno drevo že samo po sebi dovolj močno razrašča, je bolje opraviti rez marca.

[7] V drugi polovici februarja se lahko lotite presajanja posodovk. Ko jih presadite v večji lonec, ji dobro zalijte in znova postavite v neogrevan rastlinjak ali hladen in svetel prostor v hiši.

[7]

FOTO: FLOWER COUNCIL OF HOLLAND

Zeleni dogodki

Botanični vrt Univerze v Mariboru

- **6. februarja** ob 18. uri: Redko uporabljene zdravilne rastline. Predaval bo **Borut Cerkvenič** v prvem nadstropju prizidka gradu Hompoš (v predavalnici Milana Erjavca), na sedežu fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede (FKBV). Vstopnine ni.

- **11. februarja** ob 13. uri in ob 15.30 bo v sadovnjaku v botaničnem vrtu

Univerze v Mariboru praktični prikaz rezi dreves pečkatga sadja (hrušk in jablan).

Strokovno predavanje s praktičnim prikazom rezi bodo vodili: **dr. Stanislav Tojnko, Matjaž Lerš** in **mag. Andrej Vogrin**. Vstopnina je 10 evrov.

- **20. februarja** ob 18. uri: Kako popravimo zbita tla. Predavala bo **ddr. Ana Vovk Korže** v predavalnici Milana Erjavca, FKBV. Vstopnine ni.

- **22. februarja** ob 10. uri: Vodenje po zbirki pozimi cvetočih grmovnic z **Meto Pivec**.

- **25. februarja** ob 13. uri in ob 15.30 bo v botaničnem vrtu v nasadu koščičarjev UKC praktični prikaz rezi dreves koščičastega sadja (slive, breskve in češnje). Prikaz bodo vodili dr. Stanislav Tojnko, Matjaž Lerš in mag. Andrej Vogrin. Zbirališče udeležencev bo pred vhodom v botanični vrt. Vstopnina je 10 evrov.

Člani Društva prijateljev botaničnega vrta Univerze v Mariboru se lahko vseh prireditev udeležijo brezplačno z veljavno člansko izkaznico.